

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΘΕΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΣ20	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	8
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ιστορία της Πληροφορικής και των Τηλεπικοινωνιών		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
<i>Διαλέξεις</i>	3	4	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (4).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ειδικού υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΑ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ/ΦΟΙΤΗΤΡΙΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/PHS404/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος. Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i>

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, ο φοιτητής/η φοιτήτρια θα είναι σε θέση να:

- αξιοποιεί την Ιστορία της Πληροφορικής και των Τηλεπικοινωνιών για την καλύτερη πλαισίωση ζητημάτων που συνδέονται με τον σχεδιασμό και τη χρήση σύγχρονων τεχνολογιών πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών
- τοποθετεί την Ιστορία της Πληροφορικής και των Τηλεπικοινωνιών στο πλαίσιο της ευρύτερης ιστορίας αυτών των τεχνολογικών πεδίων στη Νεωτερικότητα
- αξιοποιεί ένα εύρος κλάδων της ιστορίας για την καλύτερη κατανόηση της Ιστορίας της Πληροφορικής και των Τηλεπικοινωνιών, από την Ιστορία της Επιστήμης και την Ιστορία της Τεχνολογίας μέχρι κλάδους όπως η Πολιτισμική Ιστορία και η Επιχειρηματική Ιστορία
- αντιπαρέρχεται με κριτικό τρόπο αναχρονιστικές υποθέσεις περί γραμμικής εξέλιξης της Ιστορίας της Πληροφορικής και των Τηλεπικοινωνιών
- αντιπαραβάλλει ερμηνείες δευτερογενών πηγών και αξιοποιεί ένα εύρος πρωτογενών πηγών, κειμενικών και άλλων (υλικά τεκμήρια, οπτικοακουστικό υλικό)
- παρεμβαίνει κριτικά στις διαδικασίες διαμόρφωσης της Ιστορίας της Πληροφορικής και των Τηλεπικοινωνιών τόσο στο πλαίσιο της Δημόσιας Ιστορίας όσο και της Ψηφιακής Ιστορίας

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Λήψη αποφάσεων

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Αυτόνομη εργασία

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Ομαδική εργασία

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

.....

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Άλλες...

Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ενότητες Μαθήματος:

1. Υπολογισμός και τηλεπικοινωνίες πριν τη νεωτερικότητα, υπολογισμός και τηλεπικοινωνίες στη νεωτερικότητα πριν την ηλεκτρονική εποχή
2. Η μακρά παράδοση των στρατιωτικών τεχνολογιών υπολογισμού και τηλεπικοινωνιών για τον έλεγχο πυρός (βλητική)
3. Η ανάδυση κι εδραίωση της διάκρισης ψηφιακού-αναλογικού & της διάκρισης υλισμικού-λογισμικού, από τα mainframes στο PC
4. Το διαδίκτυο, ο παγκόσμιος ιστός, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, οι πλατφόρμες
5. Εισαγωγή στην ιστορία του επιγραμμικού (on line) υπολογισμού στην βιομηχανία (ρύθμιση, έλεγχος, αυτοματισμός) και τις τηλεπικοινωνίες (πολυπλεξία, φόρτιση), με βάση τη σύνδεση αρνητικής ανατροφοδосίας (negative feedback)
6. Η ιστορία της κυβερνητικής και της ρομποτικής
7. Η ιστορία της τεχνητής νοημοσύνης, των αλγορίθμων, των μεγάλων δεδομένων
8. Η ιστορία της Πληροφορικής και των Τηλεπικοινωνιών στην Ελλάδα
9. Ζητήματα κοινωνικού φύλου στην Ιστορία της Πληροφορικής και των Τηλεπικοινωνιών
10. Η ιστορία τη σχέσης υπολογιστικής τεχνολογίας και περιβάλλοντος, η ιστορία της σχέσης υπολογιστικής τεχνολογίας και υπαρξιακών κινδύνων-απειλών
11. Ηθική της Πληροφορικής και των Τηλεπικοινωνιών, Ηθική της Τεχνητής Νοημοσύνης: Η ιστορία τους
12. Η Ιστορία της Πληροφορικής και των Τηλεπικοινωνιών στον δημόσιο χώρο (Δημόσια Ιστορία)
13. Η Ιστορία της Πληροφορικής και των Τηλεπικοινωνιών στην εικονική πραγματικότητα (Ψηφιακή Ιστορία)

Φιλοσοφία Μαθήματος:

Μάθημα εισαγωγής στην ιστορία ενός επιστημονικού και τεχνολογικού πεδίου που διαδραματίζει κομβικό ρόλο στην διαμόρφωση του συνόλου της σύγχρονης επιστήμης και τεχνολογίας, το οποίο είναι γνωστό ως Τεχνολογίες Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών. Περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την Ιστορία της Υπολογιστικής Επιστήμης και Τεχνολογίας, την Ιστορία της Επιστήμης και της Τεχνολογίας της Τηλεπικοινωνίας (και γενικότερα της Επικοινωνίας), την Ιστορία του Αυτοματισμού, την Ιστορία της Ηλεκτρονικής. Καλύπτεται ένα εύρος προσεγγίσεων στην Ιστορία της Πληροφορικής και των Τηλεπικοινωνιών, από την Ιστορία της Επιστήμης και της Τεχνολογίας μέχρι την Πολιτισμική και Επιχειρηματική Ιστορία. Η έμφαση δίνεται στην ιστορική περίοδο της Νεωτερικότητας (Νεότεροι Χρόνοι), περιλαμβάνεται όμως στο μάθημα και μια ενότητα στην οποία γίνονται συγκρίσεις με άλλες ιστορικές περιόδους. Η υποπερίοδος που αντιστοιχεί στις μεταπολεμικές και πρόσφατες δεκαετίες βρίσκεται στο επίκεντρο του μαθήματος. Αφιερώνεται όμως μία ενότητα και σε προηγούμενες υποπεριόδους της Νεωτερικότητας, καθώς το μάθημα αξιοποιεί πρόσφατη έρευνα που έχει καταδείξει ότι η ανάπτυξη επιστημών και τεχνολογιών υπολογισμού και επικοινωνίας ήταν απαραίτητη για την εισαγωγή και εδραίωση της Νεωτερικότητας, τόσο κατά την υποπερίοδο του Εμπορικού Καπιταλισμού όσο και κατά την υποπερίοδο του Βιομηχανικού Καπιταλισμού.

Η συνήθης έμφαση στην επιστημονική ανακάλυψη και την τεχνική εφεύρεση εξισορροπείται στο μάθημα από ιστοριογραφικές προσεγγίσεις που έχουν αναδείξει τη σημασία καινοτομιών και άλλων αλλαγών κατά τη διαδικασία προσαρμογής-οικειοποίησης της τεχνολογίας σε ένα συγκεκριμένο κοινωνικό πλαίσιο χρήσης. Οι επιστημονικές θεωρίες και πρακτικές, όπως και τα εργαλεία, οι μηχανισμοί, οι μηχανές, οι συσκευές και οι άλλες τεχνικές διατάξεις συνδέονται στο μάθημα με την ιστορία χρήσεων στο πλαίσιο εργασίας αλλά και ψυχαγωγίας, επιστημονικής αλλά και καλλιτεχνικής δραστηριότητας. Αξιοποιώντας συμβολές κορυφαίων ιστορικών της επιστήμης και της τεχνολογίας, το μάθημα αντιμετωπίζει κριτικά την δημοφιλή ιδεολογία περί ουδετερότητας της τεχνολογίας, δίνοντας βάρος στην ιστορία της συνδιαμόρφωσης επιστημονικών-τεχνικών και κοινωνικών σχέσεων. Στο πλαίσιο αυτό, κορυφαίες επιστημονικές-τεχνικές διακρίσεις και οι έννοιες που προκύπτουν από αυτές -όπως η διάκριση μεταξύ ψηφιακού-αναλογικού που εισάγεται την δεκαετία του 1940 και η διάκριση υλισμικού-λογισμικού που εισάγεται την δεκαετία του 1960- συνδέονται με την ιστορία κοινωνικών σχέσεων. Αντί της αναχρονιστικής υπόθεσης περί γραμμικής εξέλιξης των υπολογιστών από τη δεκαετία του 1940 μέχρι σήμερα, το μάθημα εισάγει σε ιστορίες -όπως αυτή του εκτεταμένου πειραματισμού με την επιστήμη και τεχνική υπολογισμού με βάση τον καταμερισμό χρόνου (time sharing) της δεκαετίας του 1960 ή το εικονοηλέφωνο (picturephone) της δεκαετίας του 1970—που αναδεικνύουν την πολυπλοκότητα της ιστορικής

εμπειρίας αλλά και το ιστορικό βάθος προσεγγίσεων που υποστηρίζουν τεχνολογίες όπως αυτές του διαδικτύου, του παγκόσμιου ιστού και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης. Το κέντρο βάρους του μαθήματος βρίσκεται στην ιστορία της Ευρώπης και των ΗΠΑ. Περιλαμβάνεται όμως και μία ενότητα εισαγωγής στην Ιστορία της Πληροφορικής και των Τηλεπικοινωνιών στην Ελλάδα.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Στην τάξη (πρόσωπο με πρόσωπο)</p>	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class. Ειδικότερα: Περιγραφή μαθήματος, Παροχή υλικού υπό τη μορφή αρχείων/πολυμέσων, Ανακοινώσεις, Μηνύματα, Ανάθεση/Κατάθεση εργασίας</p> <p>Επικοινωνία μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου</p> <p>Πρόσβαση σε ψηφιακά μουσεία και ψηφιοποιημένα αρχεία ιστορίας</p> <p>Σύνδεση με καλεσμένες/καλεσμένους ομιλήτριες/ομιλητές</p>	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i></p> <p><i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i></p> <p><i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i></p>	<p>Δραστηριότητα</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p>
	<p>Διαλέξεις</p>	<p>26</p>
	<p>Ανάγνωση άρθρων και κεφαλαίων για συγγραφή εργασιών στο μάθημα</p>	<p>61</p>
	<p>Συγγραφή εργασιών στο μάθημα</p>	<p>13</p>
	<p>Σύνολο Μαθήματος</p>	<p>100</p>
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i></p> <p><i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i></p> <p><i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i></p>	<p>Ατομικές εβδομαδιαίες εργασίες που γράφονται κατά τη διάρκεια του μαθήματος, βασισμένες σε ανάγνωση άρθρων και κεφαλαίων στην ιστορία που καλύπτει το μάθημα και στη συζήτησή τους στο μάθημα. Σύνολο: 13 εργασίες (100% του βαθμού)</p>	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Paul Ceruzzi, *Ιστορία της Υπολογιστικής Τεχνολογίας: Από τον ENIAC έως το Διαδίκτυο*, Μετάφραση: Νανά Μυριαγκού, Επιμέλεια: Αλέξανδρος Μάμαλης, Κάτοπτρο, 2006.

Patrice Flichy, *Η Ιστορία της Σύγχρονης Επικοινωνίας: Δημόσια Σφαίρα και Ιδιωτικός Βίος*, Μετάφραση: Ιωάννης Οικονόμου, Επιμέλεια: Αλέξανδρος Μάμαλης, Κάτοπτρο, 2004.

David A. Mindell, *Τα ρομπότ μας, οι εαυτοί μας: Η ρομποτική και οι μύθοι της αυτονομίας*, Μετάφραση: Μπέλλα Σπυροπούλου, Επιστημονική Επιμέλεια & Πρόλογος: Τέλης Τύμπας, Angelus Novus, 2024.

Τέλης Τύμπας, *Αναλογική Εργασία, Ψηφιακό Κεφάλαιο: Ιστορία των Τεχνολογιών Υπολογισμού και Αυτοματισμού στην Ενέργεια και την Επικοινωνία*, Angelus Novus, 2018.

- Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Technology and Culture

ISIS

ICON: Journal of the International Committee for the History of Technology

History of Technology

History and Technology

IEEE Annals of the History of Computing